

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobce: **N. K.**, narozen dne x, státní příslušnost Ukrajina,
bytem X,
zastoupen advokátem Mgr. Andrejem Perepečenovem,
se sídlem Veronské náměstí 590, Praha,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2017, čj. OAM-1105/ZA-ZA14-LE22-2015,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 314/2015 Sb. (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný poukázal na to, že žalobce nebyl v zemi původu angažovaný v žádné politické straně či organizaci a neuvedl ani žádné skutečnosti, z kterých by vyplývalo, že jakýmkoli způsobem uplatňoval svá politická práva a svobody [§ 12 písm. a) zákona o azylu]. Dle žalovaného nebyly v řízení dány důvody ani pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť žalovaný po provedeném řízení nedospěl k závěru, že by žalobce mohl v zemi původu pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný vycházel

ze zjištění, že žalobce byl (a to i dle své výpovědi) obětí výhrůžek a fyzického napadení ze strany skupiny neznámých lidí, ovšem nikoli z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo zastávání určitých politických názorů, nýbrž v souvislosti s podnikatelskou činností jeho tehdejšího partnera. Žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobce odůvodnil obavou z těchto neznámých lidí, přičemž uvedl i svou homosexuální orientaci, kvůli které však neměl kromě určitého negativního pohledu svého okolí žádné problémy. Žalovaný proto neshledal v případě žalobce naplnění některého z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný dále konstatoval, že rodinné a soukromé vazby žalobce na území ČR založené uzavřením registrovaného partnerství s občanem ČR rovněž nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu uvedené v § 12 písm. b) zákona o azylu.

2. K možnosti udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu žalovaný uvedl, že z žádných jemu dostupných informací nevyplývá, že by v České republice byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce. Dále žalovaný sdělil, že se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, nezjistil však v jeho případě žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Uzavření registrovaného partnerství s občanem ČR rovněž nelze považovat dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu za důvod pro udělení humanitárního azylu.
3. Ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu dospěl žalovaný k závěru, že nejsou dány zákonné důvody pro její udělení, neboť žádnou skutečnost, kterou žalobce ve správním řízení uvedl nebo která vyplynula ze zpráv o zemi původu, nelze charakterizovat jako skutečně hrozící vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalobce nadto nevyužil možností, které mu dává vnitrostátní právo, k zajištění ochrany ze strany státních orgánů, neboť se neobrátil na policii. K doplňkové ochraně za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu žalovaný uvedl, že z žádných jemu dostupných informací nevyplývá, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

4. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného z důvodu, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byl porušen § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3, 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu.
5. Žalobce zdůraznil, že byl v minulosti ve své vlasti pronásledován, a proto je jeho obava z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu důvodná. Žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v důsledku čehož chybně vyhodnotil důvod pronásledování žalobce (podnikatelská činnost jeho tehdejšího partnera), což vedlo k nesprávnému rozhodnutí věci. Jedním z hlavních důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla obava z pronásledování v souvislosti s příslušností k určité sociální skupině, tj. ke skupině lidí s homosexuální orientací. Žalobce byl kvůli své sexuální orientaci opakovaně terčem psychického a fyzického nátlaku. Neznámí útočníci rozšířili informaci o žalobcově odlišné sexuální orientaci (do té doby skrývané) v jeho zaměstnání a bydlišti, což vyvolalo u kolegů a sousedů negativní reakce, kvůli kterým byl žalobce nucen opustit zaměstnání. Žalobce se pokusil situaci řešit pomocí státních orgánů, policie

jeho oznámení přijala, věc však odložila pro nedostatek důkazů. Žalobce proto shodně s žalovaným konstatoval, že státní orgány mu pomoc neodmítly, ochrana však nebyla účinná. Jelikož žalobce ignoroval příkazy útočníků a nepřesvědčil svého tehdejšího partnera, aby ukončil podnikání, útočníci jej dne 8. 4. 2015 přepadli a způsobili mu středně těžká poranění, kvůli kterým byl po dobu 3 týdnů hospitalizován v nemocnici. Útočníci tehdy žalobci vyhrožovali, že pokud se obrátí na policii, zabijí ho. Z obavy z těchto výhrůžek se žalobce rozhodl opustit zemi. Žalobce je toho názoru, že za daných okolností po něm nelze spravedlivě požadovat, aby nejprve sepsal stížnost na práci policejního orgánu (zákon o azylu ani nepředepisuje, kolikrát má žadatel o mezinárodní ochranu žádat o ochranu státní orgány ve své vlasti). Žalobce poukazuje na skutečnost, že žalovaný dospěl k nesprávnému závěru, že žalobcova obava z pronásledování pro příslušnost k určité sociální skupině [§ 12 písm. b) zákona o azylu] je nedůvodná. Žalobce nesouhlasil se závěrem žalovaného, že nečelil v zemi původu kvůli své sexuální orientaci žádným problémům.

6. Žalobce dále poukázal na to, že základem definice termínu „uprchlík“ je dle Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 slovní spojení „opodstatněné obavy z pronásledování“, přičemž pojem „obavy“ v sobě zahrnuje subjektivní vnímání žadatele. Při stanovení právního postavení uprchlíka je proto dle Příručky UNHCR nezbytné posuzovat v první řadě vyjádření žadatele před úsudkem o situaci v zemi původu. Žalovaný se však k vyhodnocení obav žalobce z pronásledování pro odlišnou sexuální orientaci vůbec nedostal, neboť dospěl k chybnému závěru, že důvodem psychických a fyzických útoků na žalobce byla toliko „snaha útočníků vyvinout nátlak na jeho tehdejšího partnera v souvislosti s jeho podnikatelskou činností“. Tento závěr neodpovídá dle žalobce posuzované situaci a jeho výpovědím (ve správním řízení mj. uvedl, že svou sexuální orientaci musel vždy skrývat, neboť postoj jeho spoluobčanů k homosexuálům je negativní). Odůvodnění napadeného rozhodnutí je vnitřně rozporné, neboť žalovaný se dále v odůvodnění zabýval otázkou ochrany práv LGBT menšiny, ačkoli tvrdil, že důvodem pronásledování žalobce nebyla jeho příslušnost k této menšině. Žalobce vytkl žalovanému, že svůj závěr o důvodu pronásledování dostatečně neodůvodnil, nevedl k jeho objasnění pohovor s žalobcem a zcela ignoroval tvrzení žalobce, že k pronásledování docházelo pro jeho příslušnost k LGBT menšině (z které pramení i jeho současné obavy z pronásledování v případě návratu do země původu), čímž porušil § 2 odst. 4 správního řádu. Žalobce dále namítal, že žalovaný porušil § 50 odst. 3, 4 správního řádu, když nezohlednil skutečnosti hovořící ve prospěch žalobce, nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a nehodnotil listinné důkazy předložené žalobcem (prokazující skutečnost, že na Ukrajině, a to včetně západních oblastí, dochází k pronásledování homosexuálů). Poukázal na pravidlo „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“ vyslovené v rozsudku NSS ze dne 24. 2. 2004, čj. 6 Azs 50/2003 – 89, které žalovaný při rozhodování nerespektoval.
7. Žalobce dále namítal, že žalovaný neaplikoval čl. 4 odst. 4 směrnice Rady 2011/95/EU, když nepostavil najisto, že v případě návratu žalobce do země původu nedojde k opakování pronásledování.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odmítl námitky žalobce, trval na správnosti a zákonnosti vydaného rozhodnutí, které plně odráží dostatečně zjištěný skutkový stav věci. Odkázal na

obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpověď žalobce, shromážděné informace o zemi původu a napadené rozhodnutí. V průběhu pohovoru byla žalobci dána možnost sdělit veškeré relevantní skutečnosti, které odůvodňovaly podání žádosti o mezinárodní ochranu. Dále měl možnost seznámit se s obsahem správního spisu (a tedy i se všemi podklady shromážděnými žalovaným pro vydání rozhodnutí), které využil. Žádné námitky či připomínky nevzněl. Ve správním řízení se žalovaný zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce tvrdil, zjistil skutečný stav věci a opatřil si podklady potřebné pro rozhodnutí. Posoudil i podklady, které předložil žalobce, přičemž zjistil, že informace plynoucí z důkazů předložených žalobcem se shodovaly s informacemi zjištěnými z materiálů shromážděných žalovaným. V této souvislosti odkázal na stranu 4 a 8 rozhodnutí, kde se zabýval žalobcem předloženými doklady. Poukázal na rozsudek NSS ze dne 25. 10. 2004, sp. zn. 5 Azs 162/2004, podle něhož důkazní břemeno v řízení vyplývá z břemene tvrzení, které je odvislé od samotného žadatele o azyl, je tedy na žalobci, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován (žalovaný nemůže za žalobce doplňovat žádné důvody pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany).

9. K námitce žalobce, že ochrana ze strany státu nebyla v jeho případě účinná, žalovaný uvedl, že nižší efektivita policie není dostatečným argumentem pro odůvodnění pronásledování jako azylového důvodu. Poukázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 16. 9. 2008, čj. 3 Azs 48/2008 – 57, a ze dne 15. 2. 2017, čj. 1 Azs 312/2016 – 31), která dospěla k závěru, že soukromé osoby mohou být původci pronásledování pouze za předpokladu, že státní orgány nejsou ochotny nebo odmítají poskytnout pomoc proti takovému jednání. Pro závěr o absenci ochrany ze strany státu je třeba, aby žalobce využil veškeré reálně dostupné prostředky ochrany (viz rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2005, čj. 6 Azs 479/2004 – 41), což žalobce neučinil. Žalovaný proto nemohl dospět k závěru, že státní orgány v zemi původu odmítli žalobci poskytnout ochranu proti jednání soukromých osob (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 6. 2007, čj. 9 Azs 49/2007 – 68). Žalovaný dále zopakoval závěr učiněný ze shromážděných podkladů, že Ukrajina je i přes negativní postoj části obyvatelstva k menšině s homosexuální orientací demokratickou zemí respektující lidská práva a svobody, ve které nedochází k cílenému pronásledování kvůli odlišné sexuální orientaci.
10. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného nesouhlasil s tím, že se žalovaný zabýval všemi tvrzenými skutečnostmi a podklady, když nezohlednil články předložené žalobcem o situaci LGBT komunity na Ukrajině. Dále opětovně nesouhlasil se závěrem žalovaného, který měl vyplynout z výpovědi žalobce, že byl v zemi původu pronásledován nikoli pro svou homosexuální orientaci, nýbrž v souvislosti s podnikáním svého tehdejšího partnera (tj. z azylově irelevantního důvodu). Tento závěr považuje za nedostatečně odůvodněný. Znovu poukázal na skutečnost, že žalovaný měl postupovat dle zásady v pochybnostech ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu vyjádřenou v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, čj. 6 Azs 50/2003 – 89, a v rozsudku čj. 5 Azs 12/2012 – 47).
11. Při jednání, které soud nařídil k projednání žaloby, setrvali oba účastníci na svých dosavadních procesních stanoviscích. Zástupce žalobce při jednání zdůraznil, že přestože se žalovaný snaží prokázat zlepšování postavení homosexuálů na Ukrajině, z předložených

zpráv o zemi původu plyne, že homofobie je v ukrajinské společnosti hluboce zakořeněna a neustále dochází k útokům na homosexuály.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
13. Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie jsou povinny výše uvedený závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Vzhledem k tomu, že Česká republika obsah této směrnice netransponovala do svého vnitrostátního právního řádu, ač tak měla nejpozději do 20. 7. 2015 učinit, má ustanovení předmětného článku přímé účinky a užije se na tento případ, protože žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána po tomto datu (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice). Procesní pravidla vyplývající z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se proto prosadí na úkor § 75 odst. 1 s. ř. s.
14. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 21. 12. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany, ke které poskytl dne 30. 12. 2015 údaje. Žalobce uvedl, že jeho poslední bydliště v zemi původu bylo ve městě Ivano Frankivsk. Z Ukrajiny odjel dne 27. 6. 2015 na pracovní vízum do Polska, kde pobýval ve Štětíně. Dne 23. 11. 2015 přijel autobusem do České republiky. Je pravoslavného vyznání, bezdětný, od 14. 12. 2015 v registrovaném partnerství s občanem ČR. Jeho zdravotní stav je dobrý, není politicky aktivní. Je homosexuální orientace. K důvodu odjezdu z Ukrajiny uvedl, že jej ve vlasti pronásledovali. Jeho tehdejší partner měl zároveň vztah s dalším mužem, který onemocněl nemocí AIDS. Partnera žalobce začali pronásledovat z obavy, že se od něj nakazili touto nemocí. Nevěděl, kdo byl pachatelem. Z lékařského vyšetření vyplynulo, že žalobce i jeho partner byli zdraví. Vyhrožování však nepřestalo. Partnerovi žalobce vyhrožovali (neznámí pachatelé) kvůli jeho podnikatelské činnosti, nabourali se mu do internetových stránek, díky čemuž zjistili informace o žalobci a začali mu také vyhrožovat. Věc nahlásili na policii, která jejich oznámení přijala, ale neučinila žádná opatření k nápravě. Od prosince 2014 byl žalobce terčem telefonických výhrůžek. Útočníci jej chtěli přimět k tomu, aby svého partnera přesvědčil k ukončení podnikání (podnikal v hotelnictví). V žalobcově domě vyvěsili fotografie se sdělením, že má homosexuální orientaci (kterou do té doby skrýval). Tato informace vyvolala u sousedů negativní reakce. Pachatelé následně telefonicky sdělili zaměstnavateli žalobce, že je gay. V zaměstnání tuto informaci rovněž přijali negativně. Žalobce byl proto nucen dát výpověď (pracoval jako manažer prodeje ve společnosti zaměřující se na prodej zdravotních a stomatologických pomůcek). Útoky se však stupňovaly. Dne 8. 4. 2015 byl fyzicky napaden z důvodu, že nepřesvědčil svého partnera k ukončení podnikání. Útočníci mu způsobili středně těžká zranění, v nemocnici byl hospitalizován po dobu 3 týdnů. Vyhrožovali mu, že pokud nebude poslouchat jejich příkazy nebo se obrátí na policii, jeho situace se ještě zhorší. Z obavy o svůj život se rozhodl opustit Ukrajinu, a proto dne 27. 6. 2015 odjel na pracovní vízum do Polska. Dne

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

23. 11. 2015 přijel do České republiky za svým novým partnerem, s kterým dne 14. 12. 2015 uzavřel registrované partnerství.
15. Dne 15. 3. 2016 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti, při kterém zopakoval, že Ukrajinu opustil dne 27. 6. 2015, protože mu vyhrožovali. Vyhrožování souviselo s jeho tehdejším partnerem. Společně podali kvůli vyhrožování oznámení na policii. Policejní vyšetřování skončilo bez výsledku pro nedostatek důkazů. Následoval incident, kdy neznámí útočníci žalobce fyzicky napadli, přičemž mu říkali, že neplní jejich pokyny, a vyhrožovali mu zabitím v případě, když nebude poslouchat jejich pokyny nebo se obrátí na policii. Vyhrožovat začali nejdříve jeho tehdejšímu partnerovi, protože měli podezření, že se od něj někdo nakazil nemocí AIDS. Lékařské vyšetření ukázalo, že žalobce i jeho tehdejší partner jsou zdraví. Poté pachatelé začali vyhrožovat tehdejšímu partnerovi žalobce v souvislosti s jeho podnikatelskou činností (podnikal v hotelnictví a lázeňství). Vyhrožovali mu, že pokud neukončí své podnikání, zveřejní jeho sexuální orientaci. Pachatelé následně zjistili informace o žalobci a začali vyhrožovat i jemu, aby přesvědčil partnera k ukončení podnikání. Vyhrožovali mu zveřejněním jeho sexuální orientace. Žalobce neuposlechl jejich výhrůžky, a proto pachatelé zveřejnili informaci o jeho sexuální orientaci v jeho domě a poté i v zaměstnání. Sousedé i kolegové se kvůli tomu k němu začali chovat negativně. Následoval již zmíněný fyzický útok. Žalobce ani jeho partner útočníky neznali. Věc znovu nechtěl řešit přes policii a raději odjel ze země. Partner žalobce zůstal na Ukrajině. V současné době nejsou v kontaktu. Na otázku, zda měl na Ukrajině ještě jiné problémy kromě již popsanych, žalobce odpověděl, že do doby zveřejnění jeho sexuální orientace neměl žádné problémy, nebyl pronásledován, neměl potíže se státními orgány. Svou sexuální orientaci tajil, protože postoj jeho spoluobčanů k homosexuálům byl negativní. Žalobce nebyl nikdy trestně stíhán, ze zdravotních důvodů nebyl na vojně. Nepřestěhoval se v rámci Ukrajiny, protože měl možnost odjet na pracovní vízum do Polska. Jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl strach o život. Na Ukrajině má rodinu (sestru a otce). Po internetu se seznámil se svým současným registrovaným partnerem, za kterým dne 23. 11. 2015 přijel do Prahy. Dne 14. 12. 2015 uzavřeli registrované partnerství.
16. Ze správního spisu soud dále zjistil, že žalovanému bylo prostřednictvím e-mailu doručeno oznámení F. S., nar. x, registrovaného partnera žalobce. Oznámení nebylo podepsáno. Podatel v oznámení popsal svůj vztah k žalobci, kdy nejprve z citové náklonosti uzavřeli dne 14. 12. 2015 registrované partnerství. Postupem času se však chování žalobce změnilo, začal být arogantní a sobecký. Ke zrušení registrovaného partnerství dosud nedošlo, neboť žalobce záměrně prodlužuje soudní řízení do doby rozhodnutí o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
17. Ze správního spisu dále vyplývá, že pro posouzení žádosti žalovaný shromáždil jako podklad Výroční zprávu organizace Human Rights Watch 2016 – Ukrajina ze dne 27. 1. 2016, Výroční zprávu Amnesty International 2015/2016 – Ukrajina ze dne 24. 2. 2016, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR čj. 107283/2016-LPTP ze dne 25. 7. 2016 o možnosti podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 3. 6. 2016 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR čj. 115045/2015-LPTP ze dne 9. 10. 2015 o podmínkách výkonu

základní vojenské služby, informaci Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) ze září 2015 o posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině (aktualizace č. 3), informaci Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR) o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 3. 3. 2016, informaci Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv na Ukrajině v roce 2015 ze dne 13. 4. 2016, informaci Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 17. 12. 2015 nazvanou Ukrajina: Sexuální orientace a genderová identita. Dalšími podklady pro vydání rozhodnutí byla samotná žádost o udělení mezinárodní ochrany, poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru. Žalobce byl s podklady pro vydání rozhodnutí seznámen dne 2. 8. 2016. Podklady si vyfotografoval, jejich doplnění nenavrhoval. Neuvedl ani žádné skutečnosti nebo nové informace, které by měl žalovaný vzít v úvahu při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Pouze poznamenal, že o organizacích, které jsou autory podkladů, nic neví.

18. Při jednání provedl soud řadu listinných důkazů a výslech žalobce (viz odst. 19 až 26 níže).
19. Žalobce ve své účastnické výpovědi při jednání soudu uvedl, že v roce 2014 navázal vztah s ženatým mužem, který měl vlastní rodinu a živil se jako podnikatel – provozoval rekreační středisko v Ivanofrankivské oblasti. Nikdy spolu nežili, ale stýkali se třikrát nebo čtyřikrát týdně. V listopadu 2014 se žalobci jeho přítel svěřil s tím, že mu neznámí lidé vyhrožují, že pokud jim nepřenechá svůj podnik (rekreační středisko), sdělí jeho rodině a přátelům, že je homosexuál. Žalobcův přítel podal trestní oznámení na policii, a to na neznámé pachatele, neboť neznal jejich identitu, aniž by uvedl, čím mu tyto lidé vyhrožují. Policie nic nevyšetřila. Tyto osoby skrze nabourání internetové sociální sítě žalobcova přítele zjistily, že žalobce udržuje s tímto podnikatelem poměr. Poté byl žalobce několikrát telefonicky kontaktován vyděrači, kteří po něm chtěli, aby přiměl svého přítele, aby jim přenechal svůj podnik. Vyhrožovali žalobci, že jinak ho zmlátí, zabijí a prozradí jeho okolí, že je homosexuál. Zpočátku žalobce nebral tyto výhrůžky příliš vážně, ale vyděrači je začali naplňovat. Sdělili žalobcovým kolegům v zaměstnání, že žalobce je homosexuál, a poté, co se to dozvěděla jeho nadřízená (ředitelka), dostal výpověď z důvodu své sexuální orientace. Stížnost proti propuštění ze zaměstnání ani žalobu k soudu nepodal, žádnou další práci nesháněl (v mezidobí byl těžce zraněn a po propuštění z nemocnice se věnoval podání trestního oznámení). V domě, kde žalobce bydlel, se objevily (na fasádě, na chodbě a na dveřích žalobcova bytu) nápisy hlásající, že tam bydlí gay, došlo k potyčce mezi žalobcem a sousedy, kteří ho napadli. Trestní oznámení na sousedy policie nepřijala z důvodu, že je žalobce gay, nemá tudíž dle příslušníků policie, s nimiž žalobce jednal, právo podat trestní oznámení. Když se jednou večer vracel domů, udeřil ho někdo do hlavy a žalobce upadl. Poté přiběhli další útočníci, kteří žalobce kopali do nohou, břicha a hlavy. Říkali přitom, že žalobce neudělal, co po něm chtěli, proto ho zabijí. Útočníky byli stejní lidé jako ti, co mu předtím telefonovali a vyhrožovali. Po napadení, jakmile byl propuštěn z nemocnice, se žalobce obrátil na policii, což bylo někdy v dubnu 2015. Trestní oznámení s ním sepsáno nebylo, policisté mu řekli, že nemůže oznámení podat, protože není ani muž, ani žena, nemá tam co dělat. Na jednání policistů si žalobce stěžoval na prokuratuře, kam napsal dopis, ale nepomohlo to. Žádné listiny prokazující tato tvrzení žalobce k dispozici nemá. V době, kdy došlo k napadení, se již žalobce se svým partnerem nestýkal, od doby, kdy odjel ze země původu, s ním není v žádném kontaktu. Osoby, které jim vyhrožovaly, rozšířily i informaci o tom, že žalobcův partner je homosexuál,

musel pak mít kvůli tomu problémy v rodině. Žalobce se obává návratu do země původu z důvodu obecné situace homosexuálů, kteří jsou většinovou společností vnímáni velmi negativně. Žalobce by měl neustálý strach z napadení a o vlastní život, a to i v jiné části země původu.

20. Z příkazu č. 15K zaměstnavatele N. A. K. ze dne 7. 3. 2015 soud zjistil, že žalobce byl propuštěn ze zaměstnání (pracovního místa marketingového odborníka) ke dni 21. 3. 2015 z důvodu jiného sociálního statusu. Z výpisu z lékařské karty žalobce ze dne 12. 5. 2015 plyne, že žalobce byl hospitalizován na všeobecném oddělení po pokusu o sebevraždu, po nasazené léčbě je jeho stav stabilizovaný, sebevražedné tendence se neprojevují.
21. Z dopisů předložených žalobcem soud zjistil, že se žalobcova sestra dopisem ze dne 4. 5. 2017 dotazovala prokuratury v Ivanofrankivsku na stav vyšetřování ve věci trestního oznámení podaného žalobcem. Prokuratura jí dne 15. 5. 2017 sdělila, že trestní oznámení bylo dne 9. 5. 2015 postoupeno policii. V osobním dopisu sestra žalobci sděluje, že se ho bude muset zříct kvůli jeho sexuální orientaci. Odrazuje žalobce od návratu na Ukrajinu, neboť jejich otec je na žalobce velmi naštvaný, udělá vše proto, aby dostal žalobce do vězení, neboť udělal rodině velkou ostudu, přátelé ho zmlátí.
22. Ze zprávy ČTK ze dne 18. 6. 2017 „Tisíce lidí demonstrovaly v Kyjevě za práva homosexuálů“ soud zjistil, že uvedeného dne proběhl v Kyjevě za silných bezpečnostních opatření Pochod za rovnost na podporu zrovnoprávnění homosexuálů a transgenderových osob. Pochodu se zúčastnilo asi 2 500 osob dle údajů policie, resp. 10 000 osob dle údajů organizátorů. Hlášeny byly jen menší potyčky s nacionalistickými a ortodoxními protidemonstranty, šest lidí bylo zadrženo. Z výroční zprávy Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018 se podává, že Ukrajina podnikla několik významných kroků k zlepšení ochrany a začlenění LGBT osob. Ministerstvo zdravotnictví navrhlo zdravotnický formulář pro pacienty vybírající si obvodního lékaře, který uznává transgenderové osoby. Pořádkové složky zajistily bezpečí účastníků Pochodů rovnosti, které se konaly v červnu a červenci 2017 v Kyjevě a Oděse, každodenní homofobie a transfobie zůstává rozšířena. V květnu 2017 napadlo 30 mladíků několik aktivistů LGBT na malém shromáždění v Charkově, zapálili duhovou vlajku a zranili jednoho aktivistu a dva policisty. Čtyři útočníci byli zadrženi.
23. Z dopisu organizace Gay Alliance Ukraine ze dne 11. 4. 2017, jenž je adresován žalovanému, nicméně není podepsán, plyne, že v rámci monitorovacího projektu, který tato organizace implementovala v letech 2015 – 2016 v sedmi ukrajinských regionech, bylo zaznamenáno 110 případů porušení lidských práv na základě sexuální orientace a genderové identity a právní pomoc byla poskytnuta 95 obětem tohoto jednání. Tato organizace dále vyjadřuje svůj názor, že národní policie a místní úřady neposkytují dostatečnou podporu obětem tohoto jednání. Veřejná prohlášení volených zástupců lidu a politických představitelů ohledně LGBT otázek často vychází z chybného pojetí homosexuality a obsahují projevy nenávisti a podněcování k násilí. Jsou organizovány akce za účelem podpory a eskalace násilností vůči příslušníkům LGBT komunity. Tyto všechny faktory vedou dle uvedené organizace k tomu, že vzrůstají homofóbní tendence v ukrajinské společnosti a počet žádostí ukrajinských příslušníků LGBT komunity o

mezinárodní ochranu v zahraničí. Z druhého dopisu téže organizace (opět nepodepsaného), jenž je adresován žalobci, soud žádné zjištění neučinil, neboť jde pouze o stručný dopis sdělující žalobci, že mu nemohou pomoci. „Potvrzení“ obsažené v tomto dopisu, že žalobce byl pronásledován ze strany obyvatel a policie a byl hospitalizován, hodnotí soud jako zcela nevěrohodné, neboť z žalobcovy výpovědi neplyne, že by jednotlivým útokům na jeho osobu byl přítomen jakýkoliv zástupce zmíněné organizace. Toto „potvrzení“ tak nemá povahu svědectví, je zcela účelové a bylo vystaveno patrně ve snaze ovlivnit řízení o mezinárodní ochraně v žalobcův prospěch.

24. V novinovém článku publikovaném dne 3. 10. 2012 na serveru www.lidovky.cz je referováno o tom, že prvním čtením v ukrajinském parlamentu prošel návrh zákona, podle něhož by mělo být propagování homosexuality (tj. dovoz, výroba nebo šíření prací, které propagují homosexualitu) trestným činem.
25. Z Wikipedie (heslo LGBT práva na Ukrajině) soud zjistil, že návrh zákon z roku 2012 kriminalizujícího propagaci homosexuality nebyl přijat. Ukrajinská společnost je homofobní, převládající netolerance a hrozba násilí nutí hodně LGBT osob skrývat svoji sexuální orientaci. V letech 2012 až 2014 bylo zaznamenáno několik útoků na příslušníky LGBT komunity (útok na LGBT aktivistu K. v roce 2012, útok neonacistů na kyjevský gay klub Pomada v roce 2013, vypálení kyjevského biografu Zhovten v roce 2013 při promítání filmu v rámci LGBT festivalu).
26. Soud provedl důkaz též „výpisem komentářů“ z facebookového profilu žalobce. Z této listiny ovšem nelze ověřit, že jde skutečně o komentáře napsané na jeho facebookový profil, nelze zjistit ani datum jejich vytvoření. Sám žalobce k tomu uvedl, že autory těchto komentářů nezná, není tedy zřejmé, zda jde o reálně existující osoby. Průkaznost této listiny je velmi malá, prakticky nulová. Nenávistnou rétoriku projevenou na Facebooku, jakkoliv ji soud nechce bagatelizovat, nelze bez dalšího považovat za důkaz reálného ohrožení způsobením fyzické újmy.
27. Soud neprovedl důkaz internetovými články v ukrajinském jazyce předloženými žalobcem, neboť žádný z nich se netýká osobní situace žalobce. Články zpravidla nejsou datovány, není uveden jejich autor ani institucionální zdroj, jejich hodnověrnost je tedy velmi nízká. Popisují některé násilné útoky, jejichž obětí byli homosexuálové. Typově obdobné důkazní prostředky předložil žalobce již ve správním řízení (shodně pak předložil článek „Ředitel advokacie Human Rights Watch upozorňuje na pronásledování LGBT na Ukrajině“), přičemž pro zjištění skutkového stavu věci nepřinesly nic významného (k tomu viz odst. 68 a 69 níže). Skutečnost, že na Ukrajině v minulosti došlo k útokům na osoby s odlišnou sexuální orientací ze strany soukromých osob je dostatečně prokázána zprávami o zemi původu, které jsou součástí správního spisu. Ty přitom pocházejí od věrohodných zdrojů. Další dokazování obecné situace LGBT osob na Ukrajině tak bylo nadbytečné. Pro nadbytečnost neprovedl soud důkaz ani zprávou LGBT organizace Naš svět (Naš svit) z roku 2016, která popisuje výsledky monitoringu útoků na LGBT osoby v letech 2014 – 2016 (např. zapálení biografu Zhovten, napadení účastníků Pochodu rovnosti v roce 2015 a další individuální incidenty). Zprávy o zemi původu, které jsou součástí správního spisu, čerpají z informací této LGBT organizace (konkrétně zpráva

Ministerstva vnitra Velké Británie a zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických).

28. K jednotlivým námitkám uvedeným v žalobě soud uvádí:

29. *Podle § 28 odst. 1 a 2 zákona o azylu se mezinárodní ochrana udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.*

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje

a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,

c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

30. Soud předně připomíná, že smyslem řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je posoudit všechna tvrzení žadatele vztahující se k důvodům, pro které se obává návratu do země původu, a aktuální situaci v zemi původu v kontextu tvrzených důvodů obav. Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nutno posuzovat na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, a to z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 1. 2011, čj. 5 Azs 6/2010 – 107).

31. Žalobce spatřoval nezákonnost napadeného rozhodnutí v porušení § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 3, 4 správního řádu a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Konkrétně namítal, že žalovaný v rozporu s § 3 správního řádu nedostatečně zjistil skutkový stav věci, pročež chybně analyzoval důvody již prožitého pronásledování. Přestože žalobce uvedl v rámci správního řízení naplnění azylového důvodu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. odůvodněné obavy z pronásledování pro příslušnost k určité sociální skupině, nevedl žalovaný pohovor tak, aby zjistil veškeré relevantní skutečnosti související s touto otázkou.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

Žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel ze zjištění, že žalobce byl v zemi původu pronásledován toliko v souvislosti s podnikatelskou činností svého partnera, ačkoli dle žalobních tvrzení tento závěr z výpovědi žalobce nevyplyval. Rozhodnutí žalovaného tedy neodpovídá okolnostem daného případu, žalobce proto jako další důvod nezákonnosti rozhodnutí uvedl porušení § 2 odst. 4 správního řádu. Porušení § 50 odst. 3, 4 správního řádu se měl žalovaný dopustit tím, že nezohlednil skutečnosti hovořící ve prospěch žalobce, nezohlednil při svém rozhodnutí důkazy předložené žalobcem (prokazující skutečnost, že na Ukrajině, a to včetně západních oblastí, dochází k pronásledování homosexuálů), které v odůvodnění rozhodnutí nijak nehodnotil, a nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, když pominul žalobcovu příslušnost k homosexuální menšině a s ní spojenou obavu z pronásledování [tj. naplnění azylového důvodu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu].

32. Žalovaný neudělil žalobci azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť vycházel ze zjištění, že žalobce byl v zemi původu obětí výhrůžek a napadení v souvislosti s podnikatelskou činností svého tehdejšího partnera a nikoli pro svou rasu, pohlaví, náboženství, národnost, příslušnost k určité sociální skupině nebo zastávání určitých politických názorů, proto ani nemůže pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z těchto azylově relevantních důvodů v případě návratu do země původu. Žalobce v žalobě tvrdil, že ve správním řízení uvedl jako hlavní důvod svých obav z pronásledování souvislost s příslušností k určité sociální skupině (tj. homosexuální menšině).
33. K tomu soud uvádí, že mezinárodní ochranu ve formě azylu lze žadateli udělit tehdy, jestliže pronásledování, z něhož má odůvodněný strach, souvisí s některým z azylově relevantních důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Pro naplnění podmínky souvislosti pronásledování s důvody pronásledování není třeba, aby rasa, pohlaví, náboženství, národnost, příslušnost k určité sociální skupině či politické názory žadatele byly výlučnou příčinou pronásledování; postačí, pokud jde o příčinu rozhodující pro způsobení vážné újmy či odmítnutí poskytnout ochranu (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008 – 70). V nyní posuzovaném případě přichází do úvahy z tohoto taxativního výčtu azylově relevantních důvodů pronásledování toliko pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, pakliže by bylo možné homosexuální muže (resp. příslušníky sexuálních menšin obecně) považovat na Ukrajině za sociální skupinu. "
34. Pojem příslušnosti k určité sociální skupině je třeba vykládat ve shodě s čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Podle zmíněného ustanovení kvalifikační směrnice tvoří skupinu určitá společenská vrstva, zejména jestliže a) příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a dále b) tato skupina má v dotyčné zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou. V tomto ustanovení je dále upřesněno, že v závislosti na okolnostech existujících v zemi původu může určitá společenská vrstva představovat skupinu založenou na společném charakteristickém rysu

sexuální orientace. Sexuální orientaci nelze chápat tak, že by zahrnovala akty považované podle vnitrostátních právních předpisů členských států za trestné. Pro účely určení příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo vymezení rysu takové skupiny musí být náležitě uvážena hlediska spojená s pohlavím, včetně genderové identity.

35. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 5. 10. 2006, čj. 2 Azs 66/2006 – 52, uvedl, že homosexualita sama o sobě vytváří příslušnost jedince k určité sociální skupině, pokud tato vlastnost je ve společnosti, v rámci níž se příslušnost jedinců k určitým sociálním skupinám posuzuje, relevantním rozlišovacím kritériem a pokud je u konkrétního jedince relativně nezměnitelná – „daná“; jinak řečeno, homosexuálové vytvářejí sociální skupinu tam, kde je tato jejich charakteristika významná pro náhled okolí (či v širším ohledu společnosti jako takové) na ně; že se jedná – vyjma případů vynucené či příležitostné homosexuality (např. ve věznicích či při homosexuální prostituci) – o „danou“ vlastnost v tom smyslu, že není volbou dotyčného jedince, nýbrž v zásadě vrozenou vlastností, existuje v západní sexuologii výrazně převažující konsensus. Homosexuálové by nevytvářeli sociální skupinu, pokud by tato vlastnost byla v očích jejich okolí víceméně irelevantní. V tomto smyslu jsou homosexuálové sociální skupinou stále ještě i v drtivé většině liberálních západních demokracií, neboť i zde zpravidla tato jejich charakteristika je pro jejich okolí, tj. jiné lidi, zajímavá, a někdy dokonce důležitá a v očích těchto jiných lidí je zařazuje do určité skupiny lidí s obdobnou relevantní vlastností. Tím spíše pak lze pro účely zákona o azylu o homosexuálech hovořit jako o sociální skupině v zemích, v nichž příslušnost k menšinové sexuální orientaci dotyčného jedince v očích jeho okolí výrazně vyděluje z „většiny“ a v nichž je vnímána jako jeho důležitá (a – nutno poznamenat – negativní) vlastnost.
36. V nyní posuzované věci ze zpráv o zemi původu (zejména zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie) plyne, že v ukrajinské společnosti je významně zastoupen homofobní názorový proud, který vyvěrá jednak z nacionalistických názorových pozic, jednak z konzervativních náboženských pozic. Tomu nasvědčují zadokumentované útoky na příslušníky LGBT komunity a obtíže s realizací „pochodů rovnosti“ a obdobných akcí zaměřených na problematiku práv sexuálních menšin. Je zřejmé, že homosexualita představuje v ukrajinské společnosti znak, který jedince vyděluje z většiny a je vnímán negativně. Homosexuálové představují na Ukrajině sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Po žalobci přitom nelze požadovat, aby svoji homosexualitu skrýval za účelem vyhnout se „zařazení“ do této sociální skupiny z pohledu ostatních lidí (viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. 11. 2013 ve věcech C-199/12 až C-201/12, body 70 a 71).
37. Soud se tedy nejprve zabýval tím, zda mezi vyhrožováním a fyzickým napadením, jemuž žalobce čelil ze strany soukromých osob, a jeho homosexuální orientací je kauzální nexus (viz odst. 33 shora, čl. 9 odst. 3 kvalifikační směrnice). Žalobce v řízení před žalovaným a posléze i v řízení před soudem shodně vypověděl, že důvodem, pro nějž mu neznámé třetí osoby vyhrožovaly a poté ho i fyzicky napadly, bylo, aby žalobce působil na svého tehdejšího partnera, a ten tak přenechal svůj prosperující rekreační areál těmto osobám. Motiv tohoto jednání je tedy výlučně majetkového charakteru, vychází ze snahy o majetkové obohacení neznámých pachatelů na úkor žalobcova partnera. Jak plyne z žalobcovy výpovědi, vyhrožování ani fyzické napadení nebylo motivováno sexuální

orientací žalobce, nýbrž tím, že žalobce do té doby nezařídil, aby jeho partner převedl na tyto osoby svůj podnik. Sexuální orientace žalobce a jeho partnera se stala pouze prostředkem k dosažení sledovaného cíle, vyděrači využili toho, že odhalení odlišné sexuální orientace daného jedince v ukrajinské společnosti výrazně stigmatizuje, ten tak může být pod tímto tlakem svolný konat dle vůle vyděračů. Sexuální orientace žalobce tak nejen že nebyla výlučným motivem jednání těchto osob, nebyla ani motivem rozhodujícím. Jednání těchto neznámých osob nelze považovat za pronásledování, které by bylo azylově relevantní, neboť postrádá kauzální nexus s azylově relevantním důvodem.

38. K tomu lze ostatně poznamenat, že žalobce není se svým tehdejším partnerem v kontaktu od června 2015. Ukončení jejich partnerského vztahu nasvědčuje i to, že žalobce během svého pobytu na území České republiky uzavřel registrované partnerství s jiným mužem. Jelikož tedy mezi žalobcem a jeho tehdejším partnerem v současnosti žádný blízký vztah neexistuje, není pravděpodobné, že by žalobce v případě návratu do země původu čelil dalšímu vyhrožování, případně fyzickému napadení ze strany výše uvedených vyděračů, neboť v důsledku odpadnutí této úzké vazby by byly tyto kriminální aktivity zjevně bezúčelné. Soud se při jednání dotázal žalobce na jeho stanovisko k výše uvedeným vývodům soudu, ten se k tomuto konkrétně nevyjádřil, pouze uvedl, že se to soudu lehký říká, ale on by měl na kterémkoliv místě na Ukrajině strach z napadení (tím však žalobce dle soudu mířil již na jiný aspekt věci, a to na obecnou společenskou situaci homosexuálů v zemi původu, k tomu viz níže). Soud tedy uzavírá, že v důsledku změny rozhodných okolností, které nastaly v souvislosti s ukončením partnerského vztahu a uplynutím značné doby (3 let) od těchto událostí, nelze mít ze přiměřeně pravděpodobné (k tomu viz odst. 43 níže), že by žalobce v případě návratu čelil dalšímu pronásledování ze strany vyděračů.
39. Z výpovědi žalobce, a to jak té, kterou učinil ve správním řízení, tak z výpovědi před soudem, plyne, že vyděrači splnili svoji hrozbu a skutečně v žalobcově okolí rozšířili informaci o tom, že je homosexuál. Žalobce tak byl konfrontován s posměšnou reakcí kolegů v zaměstnání, z něhož byl posléze pro svoji odlišnou sexuální orientaci propuštěn. Stalo se tak v březnu 2015, tedy dříve než vstoupila v platnost novela zákoníku práce upravující ochranu před diskriminací v zaměstnání. Žalobce se proti propuštění ze zaměstnání nijak nebránil, nedomáhal se ochrany u příslušných státních orgánů (soudů), nové zaměstnání nehledal. Nelze přitom žalobci přisvědčit, že mu v hledání nového zaměstnání bránila zranění, která utrpěl při fyzickém napadení, neboť k tomu došlo dle předložené lékařské zprávy dne 8. 4. 2015, ovšem pracovní poměr skončil již dnem 21. 3. 2015 (dle otisku razítek v cestovním dokladu se lze domnívat, že dne 25. 2. 2015 podal žalobce žádost na Generálním konzulátu Polské republiky ve Lvově o vydání víza typu „D“). Dále čelil konfliktu se sousedy v domě, v němž bydlel, dokonce se zmínil o napadení, které ovšem ve výsledku přirovnal jeho intenzitou k výhrůžkám (měl při tom utrpět lehká zranění). Na jeho facebookovém profilu se objevila řada nenávislných komentářů a výhrůžek, které pochází od žalobci neznámých osob. V neposlední řadě pak žalobce zmínil a sestřiným dopisem doložil, že jeho otec ho zavrhl, k čemuž tenduje i jeho sestra, jež je s ním přesto v kontaktu a snaží se mu obstarat u národní policie a prokuratury listiny na podporu jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce vypověděl, že je stále v kontaktu s několika kamarádkami, které vědí o jeho homosexualitě, nestaví se k němu z toho důvodu negativně. Žalobce se obává, že v případě návratu do země původu by

vzhledem k homofobnímu postoji rozšířenému v ukrajinské společnosti mohl čelit útlaku a případně i fyzickému napadení.

40. Žalovaný shromáždil informace o zemi původu (v tomto směru bylo dokazování doplněno i při jednání soudu) ke zjištění situace, jaké čelí lidé s minoritní sexuální orientací na Ukrajině. Postup žalovaného nelze považovat za vnitřně rozporný, jak se domnívá žalobce. Žalovaný správně uzavřel, že kriminální jednání vyděračů, jehož byl žalobce v zemi původu obětí, nenaplnuje podmínky pro přiznání azylu, a to z důvodu absence kauzálního nexu s azylově relevantním důvodem. To nicméně nevylučuje, že by žalobci mohl být azyl udělen, pokud by ze zpráv o zemi původu bylo zjištěno, že jakožto homosexuál (tedy člen sociální skupiny) by mohl čelit v zemi původu pronásledování, a to buď ze strany státních orgánů, nebo ze strany soukromých osob obecně (nikoliv ze strany oněch vyděračů). V tomto směru ostatně i žalobce ve správním řízení vypovídal, jak soud uvedl již výše. Žalovaný tedy dle soudu naopak plnil svoji povinnost, jestliže se zabýval postavením LGBT osob na Ukrajině, aby zjistil, zda nemá být žalobci přiznán azyl již jen z toho důvodu, že je homosexuál, o čemž bylo jeho okolí informováno. Žalobci by mělo být přiznáno postavení uprchlíka (tedy v podmínkách českého zákona o azylu by mu měl být udělen azyl), pokud se prokáže, že by jej po návratu do země původu jeho homosexualita vystavila reálnému riziku pronásledování ve smyslu čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice. Ke skutečnosti, že by mohl zabránit riziku tím, že by si při projevoování sexuální orientace počínal s větší zdrženlivostí než heterosexuál, nelze v této souvislosti přihlížet (viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-199/12 až C-201/12, body 74 a 75).
41. Ze zpráv o zemi původu plyne, že od nástupu západně orientované reformní vlády dochází k pozitivním krokům ke zlepšení situace homosexuálů na Ukrajině, a to jak v rovině legislativní, tak v rovině veřejných prohlášení na podporu jejich práv. V listopadu 2015 byla přijata novela zákoníku práce zakazující diskriminaci z důvodu sexuální orientace a genderové identity. Prezident Petro Porošenko podpořil v červnu 2015 konání kyjevského Pochodu hrdosti. Akce se zúčastnilo asi 300 osob, průvod byl napaden několika desítkami ultrapravicových aktivistů. Při pokusu policie o zastavení útočníků bylo při střetech devět policistů zraněno, jeden byl zraněn vážně. Je konstatováno, že celkově projevovala státní správa v porovnání s předchozími lety větší pochopení pro LGBT hnutí, homofobie a transfobie je však ve společnosti stále široce rozšířena (výroční zpráva Human Rights Watch 2016). Plánovaný Pochod hrdosti v Oděse byl v roce 2015 soudem zakázán z obavy o ohrožení veřejného pořádku. Namísto toho byl uspořádán LGBTI festival v uzavřeném prostoru, během něhož maskovaní útočníci vhodili do kanceláře organizátorů petardy a dýmovnice (výroční zpráva Amnesty International 2015/2016). Je zmiňováno, že kromě novely zákoníku práce neexistuje žádný právní předpis, který by zakazoval diskriminaci. Pozitivní posuny v situaci komunity LGBT jsou spatřovány v tom, že došlo k poklesu homofobní rétoriky ze strany církví a vedoucích postav politiky, podporu právům LGBT osob projevíli někteří členové parlamentu. Naproti tomu se zvyšovala agrese ze strany pravicových nacionalistických skupin a státní orgány se vyhýbaly diskuzi o právech LGBT osob (zpráva o dodržování lidských práv v roce 2015 Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických). Ve zprávě Ministerstva vnitra Velké Británie ze dne 17. 12. 2015 je zevrubně popisováno, že lidé s odlišnou sexuální orientací se často rozhodnou vzhledem k výrazně negativnímu náhledu většinové společnosti na homosexualitu svoji sexuální orientaci skrývat. Popisováno je i několik útoků na příslušníky LGBT komunity.

Zmiňován je laxní přístup policejních složek k vyšetřování těchto trestných činů a je kritizováno, že nejsou kvalifikovány jako trestné činy z nenávisti. V tomto duchu se nesou i internetové články, které na svou podporu předložil žalobce jak v řízení před žalovaným, tak v řízení před soudem. Z nejaktuálnějších zpráv o zemi původu, jimiž provedl soud důkaz při jednání, plyne, že v červnu 2017 se uskutečnil za silných bezpečnostních opatření další ročník kyjevského Pochodu za rovnost, jehož se zúčastnilo 10 000 osob (dle odhadů policie jen 2 500 osob). Hlášeny byly jen menší potyčky s nacionalistickými a ortodoxními protidemonstranty, při nichž bylo šest lidí zadrženo (zpráva ČTK ze dne 18. 6. 2017). Dále je referováno, že v červnu a červenci 2017 proběhly Pochody za rovnost v Kyjevě a Oděse, přičemž bezpečnostním složkám se podařilo zajistit bezpečí účastníků pochodu. V květnu 2017 napadlo 30 mladíků několik aktivistů LGBT na malém shromáždění v Charkově, zranili jednoho aktivistu a dva policisty. Opět je konstatováno, že každodenní homofobie a transfobie zůstávala nadále rozšířena (výroční zpráva Human Rights Watch 2018).

42. Soud považuje za významné zdůraznit, že původcem žádného z aktů pronásledování, o nichž žalobce vypovídal, není státní orgán, nýbrž výlučně soukromé osoby. Pokud jde o propuštění ze zaměstnání, je třeba uvést, že v průběhu řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany byla v zemi původu přijata novela zákoníku práce, která zakazuje diskriminaci na základě sexuální orientace v pracovněprávních vztazích. V tomto směru došlo k významnému posunu, byl vytvořen legislativní rámec právní ochrany homosexuálů před diskriminací v pracovněprávních vztazích. Není tedy pravděpodobné, že by žalobce v případě návratu do země původu byl vystaven diskriminaci v této oblasti, resp. pakliže by k tomu došlo, má žalobce k dispozici vnitrostátní právní prostředky k ochraně svých práv. Pokud jde o potyčku se sousedy, žalobce sám její intenzitu bagatelizoval, nevyžádala si žádné lékařské ošetření, tedy nedosáhla takové intenzity, aby sama o sobě naplnila definici pronásledování obsaženou v § 2 odst. 4 zákona o azylu interpretovaného ve světle čl. 9 kvalifikační směrnice. Negativně v rodinných vztazích nedokáže žádný státní orgán zabránit.
43. Soud nepopírá, že homosexuálové jsou na Ukrajině vystaveni silným předsudkům, podmíněným nábožensky a kulturně, a negativním reakcím ze strany veřejnosti, které se svojí intenzitou značně liší počínaje nadávkami, urážkami, přes veřejnou dehonestaci, šikanu a konče v krajních případech fyzickým napadením, způsobením poranění či smrti. Z hlediska azylu jsou relevantní ty následky, jimž by byl žalobce v případě návratu do země původu vystaven s přiměřenou pravděpodobností. Přiměřená pravděpodobnost je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane, nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným (viz rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006 – 82). Skutečnost, že žalobce již byl pronásledován (popř. utrpěl vážnou újmu) nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování (nebo způsobení vážné újmy), je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování (resp. reálného nebezpečí utrpění vážné újmy), neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování (resp. utrpění vážné újmy) se již nebude opakovat (čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice).

44. Ze zpráv o zemi původu plyne, že žalobce bude s přiměřenou pravděpodobností v případě návratu do země vystaven z důvodu své sexuální orientace negativním reakcím typu posměšku, urážek, pohrdání a morálního odsouzení, případně též drobnějších fyzických potyček působících nanejvýš lehká poranění. Tato paleta očekávatelných reakcí odpovídá v zásadě tomu, čemu žalobce v zemi původu již čelil před svým odchodem. Byť zprávy o zemi původu popisují, že osoby s menšinovou sexuální orientací se v minulosti staly oběťmi napadení s těžkými zraněními či zabití, nejedná se typově o následky, k nimž by docházelo natolik často, že by s nimi musel žalobce počítat jako s běžným jevem. Ve vztahu k těmto následkům tak není splněna podmínka přiměřené pravděpodobnosti. Následky, které žalobci v případě návratu do země původu hrozí, lze považovat za opatření působící psychický nátlak, což je jedna z možných forem pronásledování.
45. Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku čj. 2 Azs 66/2006 – 52 uvedl, že legální pojem „psychického nátlaku“ je z hlediska vyžadované intenzity negativních reakcí okolí, aby jej bylo možno za takový považovat, nutno poměřovat dalšími v § 2 odst. 6 zákona o azylu výslovně uvedenými azylově relevantními hrozbami, a sice „ohrožením života nebo svobody“. Újma hrozící žadateli o azyl v důsledku opatření působících psychický nátlak jistě nemusí být obdobně závažná jako újmy spočívající v ohrožení života nebo svobody, musí však být s nimi aspoň typově srovnatelná. Nepostačí tedy, půjde-li o pouhou sérii ústrků, byť v jednotlivých případech i vcelku intenzivních, pokud tyto ústrky ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematickosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání a berou životní perspektivu a že v ní vyvolávají silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Navíc intenzita uvedených ústrků musí být „objektivní“ v tom smyslu, že by jimi byly výše uvedené negativní životní pocity působeny zpravidla i u jiných jedinců nacházejících se ve státě původu žadatele v obdobné situaci. Krajský soud k tomu doplňuje, že definice pronásledování je obsažena v časovém znění zákona o azylu aplikovatelném na tento případ v § 2 odst. 4, podle něhož je základní formou pronásledování závažné porušení lidských práv (nikoliv tedy ohrožení života nebo svobody). K interpretaci tohoto pojmu je třeba se uchýlit k čl. 9 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice, jehož je § 2 odst. 4 zákona o azylu transpozicí. Podle něho se za pronásledování považuje vážné porušení základních lidských práv, zejména těch, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále je „Úmluva“) nelze odchýlit. Těmito právy jsou práva upravená v čl. 2, čl. 3, čl. 4 odst. 1 a čl. 7 Úmluvy, tedy právo na život, zákaz mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, zákaz otroctví a nevolnictví a zákaz trestu bez zákona.
46. Soud v nyní posuzované věci ve shodě s výše citovaným rozsudkem NSS dospěl k závěru, že obtíže, jimž by přiměřeně pravděpodobně čelil žalobce v případě návratu do země původu, nedosahují intenzity psychického nátlaku srovnatelného se závažným porušením základních lidských práv. Jakkoliv mohou tyto projevy netolerance a nenávisti působit určitou psychickou újmu, neboť směřují k vyloučení žalobce ze sociálního prostředí, výjimečně mohou mít podobu i fyzického napadení s lehkým poraněním, nelze hovořit o tak negativním přijetí, že by žalobci mohlo objektivně vzít pocit životní perspektivy a představovat typově stejně intenzivní újmu jako vážné porušení základních lidských práv. Při objektivním náhledu na věc, který je pro posouzení vnímání životní situace a perspektivy rozhodující, není možné považovat za významné, že se žalobce krátce před odchodem ze země původu pokusil o sebevraždu, neboť tento akt je výlučně projevem

subjektivního vnímání situace (v souběhu s úmrtím matky – dle lékařské zprávy předložené žalobcem).

47. Okrajem soud k žalobní argumentaci uvádí, že žalobcovo tvrzení obsažené na str. 5 žaloby, že se potýká s odmítavým přístupem svého okolí k jeho sexuální orientaci od útlého věku, je v rozporu s tím, co žalobce uvedl při pohovoru v rámci správního řízení (dokud se nedozvěděli o jeho sexuální orientaci vyděrači, žádné problémy neměl) a při účastnickém výsledku při jednání soudu (do roku 2015 nikdo nevěděl o žalobcově sexuální orientaci, s výjimkou jeho předchozích sexuálních partnerů).
48. Dále je třeba zdůraznit, že i kdyby bylo možné zmíněný psychický nátlak, jemuž by byl žalobce v případě návratu do země původu vystaven, považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, byl by azylově relevantní pouze za předpokladu, že by byl přičitatelný státu. Z politického a legislativního vývoje v zemi původu nevyplývá, že by tam veřejná moc uvedený nátlak prováděla, organizovala, podporovala či jeho provádění schvalovala. Naopak, legislativní vývoj (zrušení trestnosti homosexuality v roce 1991, uzákonění zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích v roce 2015) nasvědčuje spíše tomu, že veřejná moc posouvá své vnímání homosexuality směrem ke standardům převažujícím v západních liberálních demokraciích. Tomu nasvědčují i veřejná vystoupení současného prezidenta Petra Porošenka na podporu práv sexuálních menšin a jejich svobodu shromažďování (Pochod rovnosti v roce 2015), stejně jako účast několika členů zákonodárního sboru na veřejných akcích na podporu práv sexuálních menšin. Veřejné moci nelze přičítat, pokud obyvatelstvo státu či jeho významná část má o určité otázce „mravnostní povahy“ (tou je i náhled na to, zda je ze společenského hlediska přípustná homosexuální orientace) takové mínění, že se z pohledu standardů západních liberálních demokracií jeví jako netolerantní. Co by však veřejné moci bylo nutno zásadně přičítat, je, pokud by obyvatelstvu nebránila tuto netoleranci projevovat, tj. např. pokud by příslušníky homosexuálních minorit nebránila před zřetelným a bezprostředně hrožícím nebezpečím fyzického napadení, pokud by se nesnažila již proběhlá napadení, o nichž se dozvěděla, vyšetřovat a případně trestat a pokud by přiměřenými opatřeními nepředcházela projevům intolerance, či je dokonce přímo nebo nepřímou rozdmýčovala (§ 2 odst. 6 ve spojení s § 2 odst. 5 zákona o azylu; rozsudek NSS čj. 2 Azs 66/2006 – 52).
49. Žalobce v rámci správního řízení uvedl, že se obrátil na policii ještě s jedním mužem (patrně svým partnerem) v souvislosti s výhrůžkami, jimž čelil ze strany vyděračů. Vyšetřování bylo uzavřeno bez výsledku, nebyly žádné důkazy. Při fyzickém napadení mu útočníci vyhrožovali, že jestli se obrátí na policii, tak ho zabijí. Na policii se proto neobrátil a odjel ze země původu. V žalobě žalobce uvedl, že se obrátil na policii poté, co mu začalo být vyhrožováno, policie oznámení přijala, ale žádného výsledku tím žalobce nedocílil, jeho situace se ještě zhoršila (str. 3 žaloby). Žalobce dále potvrdil, že mu státní orgány pomoc neodmítly, ale poskytnutá ochrana nebyla účinná, neboť i po projednání případu policií došlo ke zhoršení situace a pronásledování pokračovalo se stupňující se intenzitou. Žalobce nepřímou uvedl, že fyzický útok na svoji osobu policii neoznámil, což po něm nebylo možné oprávněně žádat, jelikož útočníci mu vyhrožovali zabitím, pokud se obrátí na policii (str. 7 – 8 žaloby). Naproti tomu v rámci účastnického výsledku při jednání soudu žalobce uvedl, že v souvislosti s vyhrožováním se na policii obrátil pouze jeho partner, který v oznámení neuvedl identitu vyděračů, neboť je neznal, a nezmínil, čím

mu vyhrožují. Žalobce se na policii kvůli výhrůžkám neobrátil. Uvedl, že se pokusil dvakrát podat oznámení na policii, a to jednak po konfliktu se sousedy, při němž utrpěl lehká zranění, jednak po napadení ze strany vyděračů. Ani v jednom z těchto případů však policie jeho oznámení nepřijala z důvodu, že je homosexuál a nemá právo si stěžovat. V druhém případě pak měl žalobce podat ještě písemnou stížnost na prokuraturu, která ji přijala, ale nic nevyřídila. Žádnou listinu dokládající podání oznámení na policii či stížnosti na prokuraturu žalobce ve správním ani soudním řízení nepředložil. Pouze z dopisu ze dne 15. 5. 2017, který zaslala prokuratura v Ivanofrankivsku žalobcově sestře, lze dovodit, že žalobce doručil prokuratuře podání neznámého obsahu, jež bylo dne 9. 5. 2015 postoupeno policii.

50. V jednotlivých výpovědích žalobce a jeho žalobních tvrzeních jsou patrné významné rozpory. Ve správním řízení ani v žalobě žalobce neuvedl, že by se po napadení ze strany vyděračů obrátil na policii za účelem sepsání trestního oznámení. To uvedl až při výslechu v soudním řízení. Tento rozpor přitom nelze vysvětlit tím, že žalobce neměl dostatek prostoru k uvedení všech relevantních skutečností ve správním řízení. Jak plyne z protokolu o pohovoru k žádosti ze dne 15. 3. 2016, žalobce byl výslovně dotazován, zda se na policii obrátil, a výslovně uvedl, že nikoliv, raději odjel ze země původu. Pohovor proběhl za účasti tlumočnice ukrajinského jazyka, žalobce si nechal obsah protokolu před jeho podpisem přetlumočit zpět do ukrajinštiny. Žalobce rovněž nikdy až do svého výslechu před soudem neuvedl, že by policie, na kterou se dle vlastního tvrzení obrátil ve věci výhrůžek ze strany vyděračů, odmítla s ním sepsat trestní oznámení nebo se věcí zabývat, *nota bene* s poukazem na to, že je homosexuál. Z dopisu prokuratury v Ivanofrankivsku plyne, že žalobcovo podání, jehož obsah nebyl doložen, bylo prokuraturou přijato a dne 9. 5. 2015 postoupeno policii. Soud nepovažuje žalobcovo tvrzení uvedené v rámci jeho výpovědi před soudem, že policie odmítla sepsat s žalobcem trestní oznámení, za věrohodné. Pokud by tomu tak bylo, nepochybně by žalobce tuto skutečnost uvedl již ve správním řízení, zejména byl-li na ni výslovně správním orgánem dotazován. Soud dále nepovažuje za věrohodné tvrzení žalobce, že se obrátil na policii poté, co byl vyděrači fyzicky napaden. Za věrohodné naopak považuje jeho vysvětlení, že se na policii neobrátil z toho důvodu, že ho před tím vyděrači výslovně varovali pod pohrůžkou zabití. Žalobce věrohodně neprokázal, co bylo obsahem podání, které doručil prokuratuře v Ivanofrankivsku.
51. Z výše uvedeného plyne, že v řízení nebylo prokázáno, že by se žalobce domáhal ochrany ze strany policie v souvislosti s potyčkou se sousedy v domě, v němž žalobce bydlel, ani v souvislosti s napadením vyděrači. Žalobce neprokázal (a to ani vlastní výpovědí, neboť tu má soud ze shora uvedených důvodů v této části za nevěrohodnou), že by mu policie odmítla poskytnout ochranu. Za prokázané lze mít pouze to, že se žalobce se svým partnerem obrátil na policii kvůli výhrůžkám, které jim činili vyděrači, tento případ však policie nevyšetřila. Ze skutečnosti, že policie neochránila žalobce před stupňujícím se tlakem ze strany vyděračů, nelze dovodit, že by nebyla schopna nebo ochotna mu ochranu poskytnout. Absence výsledků policejního šetření mohla být způsobena tím, že žalobcův partner neposkytl policii všechny potřebné informace (neuvedl, čím mu tyto osoby vyhrožují), nebo pro nedostatek důkazů nemohla být zjištěna identita vyděračů. Ani v České republice, kde se žalobce uchází o mezinárodní ochranu, není objasněnost trestné činnosti 100 %, nýbrž zhruba jen poloviční. Nutno dodat, že žalobce nevyužil všech

prostředků, které mu dává vnitrostátní právo, k vynucení řádného a účinného vyšetření nejen verbálního vyhrožování, ale zejména fyzického napadení a ublížení na zdraví. Krátce poté, co žalobce doručil podání prokuraturě, odcestoval ze země původu, jeho nedosažitelnost pro policejní orgány tak mohla negativně ovlivnit další průběh vyšetřování.

52. Ze zpráv o zemi původu, které žalovaný shromáždil, plyne, že na Ukrajině existuje dostupný mechanismus efektivní ochrany práv před trestnou činností a případnou nečinností policejních složek (viz informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR čj. 107283/2016-LPTP). Ve zprávách o zemi původu jsou obsaženy informace o tom, že policie přistupuje k vyšetřování trestných činů z nenávisti mnohdy pasivně, to však neznamená, že by je odmítala vyšetřovat. Ostatně nižší efektivita policejního vyšetřování na Ukrajině je obecnou slabinou policejního systému ochrany práv všech občanů před jakoukoliv trestnou činností, dosažení efektivní ochrany zpravidla vyžaduje aktivní přístup oběti trestné činnosti a využívání všech procesních prostředků ve vztahu k policejním orgánům. Skutečnost, zda je trestný čin, jehož obětí se daná osoba stala pro svoji sexuální orientaci, kvalifikován jako trestný čin z nenávisti, není z hlediska efektivity vyšetřování a poskytnuté policejní ochrany významný. Ze zpráv o zemi původu plyne, že policie poskytuje ochranu různým LGBT akcím, např. Pochodům rovnosti. Ačkoliv ne vždy dokáže účinně zasáhnout, nelze dovodit, že by systémově odmítala poskytnout ochranu homosexuálům (např. při shora zmíněném incidentu v Charkově, při němž byl zraněn jeden aktivista LGBT, došlo současně ke zranění 2 policistů, je tedy zřejmé, že se policisté pokoušeli zakročit a poskytnout ochranu aktivistům).
53. Soud tedy uzavírá, že trestněprávní jednání soukromých osob vůči příslušníkům sexuálních menšin obecně není ze strany státních orgánů systémově tolerováno, natož podporováno. Žalobce neprokázal, že by tomu v jeho případě bylo s ohledem na individuální zkušenost jinak. Jednání soukromých osob tak není přičitatelné státu, a nelze jej tak považovat za azylově relevantní pronásledování pro účely § 12 zákona o azylu.
54. Soud shrnuje, že ani po doplnění dokazování v průběhu soudního řízení nelze dovodit, že by v případě žalobce byly splněny podmínky § 12 písm. b) zákona o azylu pro udělení azylu. Rozhodnutí žalovaného tedy v tomto závěru plně ob stojí, žalobní bod je nedůvodný.
55. Ačkoliv žalobce v žalobě namítl porušení § 14 zákona o azylu, neuvedl žádné konkrétní tvrzení (ať již skutkového, právního nebo procesního charakteru), jímž by zpochybnil zákonnost rozhodnutí o neudělení tzv. humanitárního azylu. Tento obecný odkaz na konkrétní ustanovení zákona o azylu, který není doprovázen jakoukoliv skutkovou či právní argumentací, nelze považovat za žalobní bod (k tomu podrobněji viz nedávné usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, čj. 10 Azs 65/2017 – 72).
56. Soud se dále zabýval tím, zda skutečnosti uvedené žalobcem, které soud výše analyzoval z pohledu institutu azylu pro pronásledování, neodůvodňují udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu jakožto subsidiární formy mezinárodní ochrany. V této souvislosti soud poukazuje na to, že ústředním pojmem institutu doplňkové ochrany je vážná újma, definovaná taxativním výčtem v § 14a odst. 2 zákona o azylu. V kontextu

žalobcem uvedených skutečností přichází do úvahy toliko typová vážná újma vymezená v písm. b) tohoto ustanovení, tedy zda žalobci v případě návratu do země původu nehrozí mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Z hlediska doplňkové ochrany je zcela irrelevantní, z jakého důvodu hrozí žalobci vážná újma (absentuje požadavek kauzálního nexu s relevantním důvodem). I v tomto případě ovšem platí, že vážná újma musí být přičitatelná státu, jednání soukromých osob je státu přičitatelné pouze za podmínek § 2 odst. 5 a 6 zákona o azylu. Pravděpodobnost, že žalobci bude způsobena vážná újma, musí dosáhnout stupně reálného nebezpečí [zákon o azylu užívá v § 14a odst. 1 pojem „skutečné nebezpečí“, česká jazyková verze kvalifikační směrnice užívá v čl. 2 písm. f) pojem „reálná hrozba“]. „Reálným nebezpečím“ nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. Test reálného nebezpečí je přísnější než test přiměřené pravděpodobnosti aplikovaný ve vztahu k institutu azylu (rozsudek NSS čj. 2 Azs 71/2006 – 82). Čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice (cit. v odst. 43 shora) se vztahuje i na posuzování pravděpodobnosti vzniku vážné újmy.

57. Pokud jde o výklad § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, je třeba poukázat na to, že v něm užití pojmy jsou pojmy Úmluvy (čl. 3), a musí být vykládány shodně jako čl. 3 Úmluvy. Podle Evropského soudu pro lidská práva, jenž je povolán k interpretaci a aplikaci této úmluvy, se nelidským zacházením rozumí buď přímo ublížení na zdraví, nebo intenzivní fyzické či psychické utrpení (viz rozsudek velkého senátu ze dne 1. 6. 2010 ve věci Gäfgen proti Spolkové republice Německo, stížnost č. [22978/05](#), bod 89). Ponižujícím zacházením ve smyslu čl. 3 Úmluvy je zacházení, které vyvolává u oběti pocity strachu, úzkosti a méněcennosti, které jsou schopny ji ponížit a pokořit a případně překonat její fyzický nebo duševní odpor. Ponižujícím zacházením je i jednání, které přimělo oběť chovat se proti své vůli nebo svědomí. Není přitom určující, zda jednání bylo úmyslné a směřovalo k pokoření jedince (rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 11. 6. 2006 ve věci Jalloh proti Spolkové republice Německo, stížnost č. [54810/00](#), bod 68). V této souvislosti lze doplnit, že z čl. 3 Úmluvy vyplývá závazek smluvních států přijmout legislativní rámec pro předcházení a potrestání nelidského či ponižujícího zacházení, jehož se dopustily soukromé osoby, a dále závazek aplikovat tyto právní normy v případě bezprostředního nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení ze strany konkrétní soukromé osoby, nebo v případě, že k takovému jednání již došlo, a to za účelem poskytnutí ochrany oběti a potrestání pachatele (rozhodnutí ESLP ze dne 28. 5. 2013 ve věci Eremia proti Moldavské republice, stížnost č. 3564/11). Jde tedy o závazek, jenž obsahuje totožné elementy jako § 2 odst. 5 zákona o azylu.
58. I v tomto případě je třeba odděleně analyzovat jednání, kterému byl žalobce vystaven ze strany vyděračů, a následky, kterým žalobce byl, popř. může být vystaven ze strany společnosti v zemi původu z důvodu své sexuální orientace.
59. Pokud jde o výhrůžky a fyzické napadení ze strany vyděračů, které si vyžádalo třítydenní hospitalizaci žalobce, je zřejmé, že toto jednání naplňuje definiční znaky nelidského zacházení (zranění) a ponižujícího zacházení (vyhrožování). Jak nicméně soud uvedl již výše (odst. 49 až 52), žalobce neprokázal, že by využil všechny možnosti ochrany poskytované ukrajinskými policejními složkami. V souvislosti s verbálním vyhrožováním

bylo podáno trestní oznámení na policii (jak žalobce upřesnil výpovědí při soudním jednání, podal trestní oznámení jen jeho partner), jeho bezvýslednost nicméně nedokládá, že by obecně existující a žalobci dostupný systém policejní ochrany před trestnou činností soukromých osob nebyl schopen nebo ochoten poskytnout žalobci ochranu. Žalobce uvedl, že vyšetřování skončilo na tom, že nebyl shromážděn dostatek důkazů, vyděrače se nepodařilo identifikovat. Za efektivní nelze považovat jen takovou policejní ochranu, která vede k vyšetření téměř všech oznámených trestných činů. Existují druhy trestné činnosti, jejichž objasněnost je obecně nižší, neboť je vzhledem k jejímu charakteru obtížné získat důkazní prostředky nezbytné k jejímu objasnění a odsouzení konkrétních osob. Ohledně fyzického napadení vyděrači žalobce trestní oznámení nepodal, vůbec tak nevyužil dostupné prostředky ochrany. Jednání vyděračů tak není přičitatelné státu, závěr žalovaného je tedy správný.

60. Podle soudu neexistuje reálné nebezpečí, že by žalobce v případě návratu do země původu byl i po více než 3 letech vystaven újmě spočívající v pokračování vyhrožování, popř. opakování fyzického napadení a ublížení na zdraví. Žalobce se stal obětí vyděračů pouze z toho důvodu, že byl partnerem podnikatele, o jehož podnik vyděrači usilovali. Tato úzká vazba žalobce a podnikatele však již netrvá a nelze se racionálně domnívat, že by existovalo reálné nebezpečí opakování nelidského a ponižujícího zacházení. Před tímto typem jednání, které je teritoriálně omezeno, se žalobce nepochybně může v krajním případě ochránit i přestěhováním do jiné části země původu.
61. Pokud jde o diskriminaci, které byl žalobce v minulosti vystaven v zaměstnání, je třeba uvést, že poté byla schválena novela zákoníku práce, která výslovně zakazuje diskriminaci v zaměstnání na základě sexuální orientace. Byť tedy žalobce osobně prožil diskriminující jednání, došlo poté k zásadní legislativní změně, která odpodstatňuje domněnku, že takové jednání se již opakovat nebude, resp. bude žalobci poskytnuta právní ochrana. Čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice ukládá zohlednit existenci závažných důvodů domnívat se, že způsobení vážné újmy se nebude opakovat.
62. Co žalobci naopak v případě návratu do země původu nadále hrozí, jsou různé ústrky ze strany sousedů, rodinných příslušníků a jiných soukromých osob, s nimiž může přijít do kontaktu. Jak soud uvedl již výše (viz odst. 44), žalobci v případě návratu do země původu reálně hrozí, že bude vystaven posměšku, urážkám, pohrdání a morálnímu odsouzení, eventuálně též drobnějším fyzickým potyčkám působícím nanejvýš lehká poranění. Byť jde svým charakterem o jednání, jímž jsou definovány pojmy nelidské a ponižující zacházení (viz odst. 57 shora), neexistuje skutečné nebezpečí, že dosáhne takové intenzity, aby je bylo možné kvalifikovat jako porušení čl. 3 Úmluvy, tedy jako vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
63. Dále je třeba zopakovat (viz odst. 51 a 52 shora), že v zemi původu žalobce existuje systém policejní ochrany před trestněprávním jednáním soukromých osob, přičemž neexistují závažné důvody domnívat se, že by žalobci byl (např. z důvodu jeho sexuální orientace) odepřen přístup k této ochraně, což nelze dovodit ani z osobní zkušenosti žalobce s policejním vyšetřováním.

64. Soud tedy uzavírá, že na základě zpráv o zemi původu nelze dovodit, že by žalobce byl v případě návratu do země původu reálně ohrožen nelidským či ponižujícím zacházením, resp. že by mu státní orgány nebyly schopny zajistit přiměřeně efektivní ochranu před takovým jednáním. Soud se tak i po doplnění dokazování v průběhu soudního řízení ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky § 14a odst. 1 zákona o azylu pro přiznání doplňkové ochrany.
65. Žalobce dále namítl, že žalovaný adekvátně nezhodnotil listiny (zprávy o zemi původu), které žalobce předložil ve správním řízení. K tomu soud uvádí, že žalovaný v napadeném rozhodnutí (str. 8) uvedl, že vzal články předložené žalobcem v potaz, přičemž z nich plynoucí informace o situaci LGBT komunity se shodují s informacemi obstaranými žalovaným (informace o přijetí zákona na ochranu před diskriminací v zaměstnání, rozšířené negativní vnímání sexuálních menšin, mírné zlepšování situace projevující se např. uspořádáním Pochodu rovnosti v roce 2015 podpořeného ukrajinským prezidentem). Z obsahu správního spisu plyne, že žalovaný nechal přeložit články i další dokumenty předložené žalobcem, překlady jsou součástí spisu.
66. K práci s informacemi o zemi původu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008 – 81, uvedl, že při jejich používání je nutné dodržovat následující pravidla: informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Věrohodnost informací o zemi původu je třeba posuzovat s ohledem na autoritu a pověst autorů zprávy, serióznost provedených šetření, návaznost a souvislost závěrů a skutečnost, zda uvedená tvrzení jsou potvrzena i jinými zdroji. Při hodnocení zprávy je nezbytné posoudit nezávislost, spolehlivost a objektivnost autora zprávy. Důležité je taktéž vzít v úvahu, jakou měrou je autor zprávy zastoupen v zemi původu, jaké jsou jeho schopnosti získávat informace přímo na místě.
67. Žalovaný ve správním řízení shromáždil zprávy o zemi původu, které jsou zpracovány obecně respektovanými a nezávislými institucionálními původci a specificky se zabývají postavením sexuálních menšin na Ukrajině. Jde především o zprávu Ministerstva vnitra Velké Británie a dále o zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických, organizace Amnesty International a organizace Human Rights Watch. Tyto zprávy splňují požadavek relevantnosti, důvěryhodnosti, objektivity, vyváženosti, aktuálnosti, transparentnosti i dohledatelnosti. Pro posouzení žalobcovy žádosti by tak samy o sobě byly zcela dostatečné. Vzhledem k tomu, že soud je povinen rozhodnout o žalobě podle skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí, akceptoval důkazní návrh žalovaného a doplnil žalovaným zjištěný skutkový stav o aktuální informace (zpráva Human Rights Watch 2018 a zpráva ČTK, viz odst. 22 shora).
68. Pokud jde o zprávy o zemi původu (internetové články) předložené žalobcem ve správním řízení, a ostatně též při jednání soudu (k tomu viz odst. 27 shora), ty trpí řadou deficitů ohledně výše uvedených požadavků kladených na zprávy o zemi původu. V několika případech nejsou texty datovány, u některých z nich není znám jejich autor nebo institucionální původce ani publikační platforma, nelze tedy prověřit důvěryhodnost jejich původce. Texty nejsou dohledatelné, informace obsažené v textech nejsou vyvážené, nelze je považovat ani za objektivní, neboť se vychází toliko ze svědectví LGBT osob, o jejichž

příběhu a zkušenostech článek pojednává. Tato dílčí svědectví o konkrétních aspektech života konkrétních LGBT osob neposkytují komplexní pohled na problematiku postavení těchto osob ve společnosti, dostupnost policejní ochrany apod. Z izolovaného příběhu jedince nelze usuzovat na obecnou situaci v zemi původu, přičemž pro účely rozhodování o mezinárodní ochraně je rozhodující právě obecná situace, nikoliv izolovaně pojednané individuální negativní zkušenosti třetích osob, neboť ty mohou představovat výjimku z pravidla. Žalobcem předložené zprávy o zemi původu tak mohou sloužit nanejvýš jako doplňující a výrazně subsidiární zdroj informací, nelze o ně opřít rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Tvrdí-li tedy žalobce na str. 6 žaloby, že jeho důkaznímu materiálu není připisována žádná váha a žalovaný vychází výlučně ze svých materiálů, na nichž postavil své rozhodnutí, je vysvětlení pro tento postup nasnadě.

69. V článku „Jsem gay a moje země mnou opovrhne“ předkládá redakce SODY (není vysvětleno) stanovisko novináře Maksima Eristavi k situaci homosexuálů na Ukrajině. Zmiňuje v něm přijetí zákona na ochranu proti diskriminaci v zaměstnání, vypálení kina Zhovten, útok na kyjevský Pochod rovnosti v roce 2015, zákaz pochodu v Oděse. Nedatovaný článek Jaryny Horodyské „Jak se žije gayům a lesbičkám v současné Ukrajině“ popisuje, že v minulosti byly ministerstvem vnitra vedeny seznamy homosexuálů patřících do rizikové skupiny nákazy HIV a osob netradiční orientace náchylných k páčání zločinnosti, tyto seznamy již v současnosti nejsou dle ujištění ministerstva vedeny. Dále je zmiňováno, že někteří policisté se pokouší osoby s jinou sexuální orientací vydírat, požadují zaplacení peněz pod pohrůzkou rozšíření informace o jejich sexuální orientaci. Poté, se oběť vydírání nedostavila na policejní stanici za účelem předání peněz, se nic nestalo, policisté ho více neobtěžovali. Popisuje rovněž rodinný život jedné lesbičky a jednoho gaye, kteří aktivně nešíří informaci o své homosexualitě, nicméně jejich okolí o ní ví, žádné vážnější potíže nemají (nebyli obětí žádného fyzického napadení), obávají se však propuštění ze zaměstnání. Zmíněno je aktuální podání návrhu na změnu trestního zákoníku, jenž by trestal propagaci homosexuality (z toho lze usuzovat, že článek vznikl v roce 2012, kdy byl tento návrh zákona dle jiných zpráv o zemi původu předložen parlamentu). Tato zpráva nereflektuje (což patrně s ohledem na dobu jejího vzniku ani nemůže), že návrh na změnu trestního zákoníku nebyl přijat, naopak byla přijata novela zákoníku práce zakazující diskriminace v pracovněprávních vztazích na základě sexuální orientace. Text týkající se serveru „Modnyj vyrok“ je pak zcela nevěrohodný pro naprostou absenci jakýchkoliv údajů o autorovi textu, publikační platformě, zdroje informací atd. Informace o výzvě OSN není zaměřena na Ukrajinu, jde pouze o obecný apel týkající se aplikace Ženevské úmluvy o uprchlících na LGBT osoby. V těchto zprávách o zemi původu nejsou obsaženy žádné podstatné zobecňující informace, které by neplynuly z institucionálních zpráv opatřených žalovaným (např. zpráva Ministerstva vnitra Velké Británie podrobně referuje o konkrétních událostech týkajících se LGBT osob).
70. Soud tedy považuje za nedůvodný i tento žalobní bod, neboť žalovaný vzal do úvahy žalobcem předložené zprávy o zemi původu a správně zhodnotil jejich význam pro danou věc (v porovnání s dalšími zprávami o zemi původu, které byly podkladem rozhodnutí).
71. V neposlední řadě žalobce namítl, že byl porušen § 2 odst. 4 a § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil skutkový stav v rozsahu nezbytném pro posouzení věci,

nezohlednil skutečnosti svědčící ve prospěch žalobce a nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Jak soud již výše uvedl, žalovaný se zabýval žalobcovou žádostí v plném rozsahu, shromáždil dostatek zpráv o zemi původu, na jejichž podkladě se v napadeném rozhodnutí vypořádal se všemi skutečnostmi, které žalobce v řízení o žádosti uvedl na podporu své žádosti, resp. které vyšly najevo ze zpráv o zemi původu. Soud při jednání doplnil dokazování, zejména o výsledcích žalobce, aby odstranil jakékoliv pochybnosti o sledu událostí a jejich příčinách a upřesnil, proč se žalobce obává návratu do země původu, zda kvůli vyděračům, nebo kvůli obecné situaci homosexuálů na Ukrajině. Tím odstranil zjištěné nedostatky pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu a vypořádal výtky žalobce, jenž tvrdil, že ve správním řízení neměl prostor uvést všechny skutečnosti, neboť nevěděl, co vše je významné. Rovněž tyto námitky žalobce jsou nedůvodné.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

72. Vzhledem k tomu, že žádný žalobní bod není důvodný a soud nezjistil žádné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout i bez návrhu, byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
73. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. dubna 2018

Tomáš Kocourek v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje B. K.

